

Motion till riksdagen 2013/14:C310

av **Mattias Jonsson och Adnan Dibrani (S)**

Ändamålsenlig överförmyndarverksamhet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att ta initiativ till att revidera och modernisera lagstiftningen inom överförmyndarens verksamhet för att göra systemet mer ändamålsenligt utifrån de behov som finns i dag.

Motivering

Det ligger i varje demokratisk välfärdsregerings intresse att alla medborgare omfattas av rättssäkerhet och trygghet. Anledningen till att någon har en ställföreträdare förordnad för sig enligt föräldrabalken är att den enskilde inte själv har möjlighet att bevaka sin rätt, förvalta sin egendom eller sörja för sin person. Problematiken med att en person som inte förstår eller kan bevaka sina intressen lätt blir utnyttjad av andra är uppmärksammas av lagstiftaren sedan århundraden. Genom att utöva tillsyn över ställföreträdarskapen säkerställs den enskildes rättssäkerhet. Tillsynen har ålagts överförmyndarna.

Under de senaste tjugo åren har överförmyndarnas verksamhet expanderats. Lagar och regler som finns för överförmyndarens verksamhet är i många fall otidsenliga och möter inte de nya behov som finns idag. De svåra fallen ökar, andra målgrupper som söker hjälp har kommit till. Till exempel har det nya moderna konsumtionssamhällets möjligheter att sluta avtal via telefon, sms och internet skapat stora problem för många människor med sjukligt köpbeteende eller som är psykiskt funktionshindrade.

Riksrevisionen bedömer i sin granskning från 2006 (Länsstyrelsernas tillsyn av överförmyndare RiR 2006:5 samt uppföljning RiR 2009:31) att problemen börjar bli av en sådan art och omfattning att överförmyndarna – och i praktiken även tingsrätterna – har sett sig tvungna att i varierande utsträckning sätta gällande reglering åt sidan för att hitta lösningar på de situationer

Fel! Okänt namn på

de ställs inför. Detta riskerar rättssäkerheten och likabehandlingen för den som bäst behöver samhällets försorg. De synpunkter som framförts av Riksrevisionen och den kritik JO riktat mot ett antal överförmyndare pekar på att det är svårt för många överförmyndare att klara tillsynsverksamheten. Kunskapen är på vissa håll otillräcklig med ojämn kvalitet som följd. En helhetsöversyn av området är nödvändig för att råda bot på bristerna.

I somras presenterades utredningen ” Vissa frågor om gode män och förvaltare” (SOU 2013:27) Utredningens syfte var att ”säkerställa att det finns tillgång till kvalificerade och lämpliga ställföreträdare”. Problemet är att utredningen bara tittade på en kortsiktig lösning på vissa akuta frågeställningar. Huvudproblemet finns fortfarande kvar – lagstiftningen i sin helhet behöver ses över. Är det nuvarande systemet verkligen ändamålsenligt för dagens behov? Hur skyddar samhället på bästa sätt människor som är i behov av en god man, förvaltare eller har en förmyndare?

Det behövs ett initiativ till att revidera och modernisera lagstiftningen inom överförmyndarens verksamhet för att göra systemet mer ändamålsenligt utifrån de behov som finns idag. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Stockholm den 2 oktober 2013

Mattias Jonsson (S)

Adnan Dibrani (S)